

Schildpadden redden op Sal

In de ochtendschemering zien we Sal. Dit lage, zanderige en droge Kaapverdische eiland ziet er vanaf zee uit als een miniatuurversie van de Saharawoestijn. Met een stevige noordoostpassaatwind in de rug zeilden we in zes dagen met flinke vaart vanaf het Canarische eiland El Hierro hiernaartoe. Om met daglicht aan te komen, minderden we zelfs vaart. Achteraan een groepje zeilboten gooien we ons anker uit. Verderop liggen houten vissersboten in wel tien verschillende kleuren, een vrolijk gezicht. En net als we in de kajak stappen, zwemt een zeeschildpad langs. “Alsof-ie weet dat we hier voor hem zijn!”, schertst Ivar.

Aankomst in Afrika

Aan de kant vragen jochies van een jaar of tien onze aandacht. Ze willen wel op onze kajak passen. In de opvallend schone en nette straten van het havenplaatsje Palmeira kijken we onze ogen uit. Een vrouw zit op straat en verkoopt wat fruit vanuit een kruitwagen, pal naast een kleine supermarkt die wordt gerund door een Chinese familie. Een onervaren maar vriendelijke politieman helpt ons met de formaliteiten. “Waar is jullie visum?”, vraagt hij ons paspoort doorbladerend. “Dat krijgen we van jou!”, antwoorden wij resoluut. Na een belletje met zijn baas zet hij een stempel. Kopietjes van alle ingevulde formulieren mogen we zelf in de bibliotheek gaan maken.

Van zout naar toerisme

Hoewel Sal zijn naam te danken heeft aan de productie van zeezout, is het tegenwoordig vooral een toeristische bestemming. De goudgele zandstranden, het warme en zonnige klimaat, de constante wind en de natuurlijke riffen zijn een walhalla voor zonzonbidders, surfers en duikers. Talrijke hotels en resorts zijn de afgelopen decennia gebouwd om alle toeristen te kunnen herbergen. Het bevordert de werkgelegenheid op het eiland, maar er zijn ook nadelen. Zo wordt het duinengebied aangetast en is er op de stranden minder ruimte voor de zeeschildpadden om hun eieren te leggen.

In de bres voor biodiversiteit

Pas als de minibus helemaal vol zit, vertrekken we richting Santa Maria, de toeristenhotspot van het eiland. Daar is ook Project Biodiversity gevestigd. Albert Taxonera en Shannon Sutherland, mededirecteur en communicatiemanager van de organisatie, ontvangen ons hartelijk. "We zetten ons in voor het behoud van de natuur op Sal. Zo proberen we zeeschildpadden te redden omdat zij een belangrijke rol spelen in het marine-ecosysteem", begint Albert. "Maar hun aantal neemt gestaag af."

Albert vervolgt: "De belangrijkste bedreigingen zijn lichtvervuiling op stranden, plasticvervuiling en stroperij." We begrijpen dat het verteren van plastic en stroperij voor de hand liggende bedreigingen zijn, maar lichtvervuiling op stranden? "Zeeschildpadden leggen hun eieren in het zand. Ze komen 's nachts uit en de babyschildpadden kruipen dan instinctief naar het licht. Normaal is dat de horizon waar de zee is. Behalve wanneer er licht in de duinen is, zoals van hotels. Dan verdwalen ze en bereiken ze nooit de zee", legt Shannon uit. En wat doen jullie hieraan, vragen we ons af?

"Tijdens het broedseizoen van de zeeschildpad patrouilleren we 's nachts op stranden en verplaatsen we bedreigde nesten naar een van onze broederijen. Als de eieren daar uitkomen, brengen we de babyschildpadden naar de zee. We patrouilleren ook tegen stroperij. Stroperij is illegaal, maar het gebeurt helaas nog veel." Shannon voegt toe: "Ook geven we voorlichting en werken we samen met scholen, touroperators en resorts om eenieder's rol bij de bescherming van schildpadden en hun leefomgeving uit te leggen. Toeristen kunnen namelijk onbedoeld broedplaatsen van schildpadden vernietigen, dus is het belangrijk dat iedereen weet hoe dat voorkomen kan worden."

Bij de broederij

Illustratief voor het werk én de uitdaging van Project Biodiversity is de broederij. Zonnebadende, cocktails drinkende toeristen liggen pal naast een omheind stuk strand waar de nesten van de zeeschildpadden keurig in genummerde rijen liggen. Het is een absurd gezicht en zonder Project Biodiversity was deze manier van co-existentie niet mogelijk geweest. "We hebben hier ruimte voor 900 nesten, met gemiddeld 80 eieren per nest. We kunnen hier dus jaarlijks ongeveer 70.000 babyzeeschildpadden redden", vertelt Albert. Het zijn concrete resultaten om het kwetsbare ecosysteem te helpen herstellen. Maar dat is niet alles: "In het broedseizoen geven we dagelijks uitleg aan de zonzonbidders over de zeeschildpadden en ons werk. Velen reageren enthousiast en helpen ons, bijvoorbeeld door een nest te adopteren. Zo steunen toeristen ons werk financieel."

Onderwater-schoonmaakactie

De volgende dag krijgen we een appje van Shannon. "Doen jullie ook mee met een onderwater-schoonmaakactie? Veel plastic vervuiling zinkt naar de zeebodem en vormt daar een bedreiging voor zeeschildpadden en ander zeeleven." We hoeven niet lang na te denken. Terwijl wij snorkelend zoveel mogelijk troep verzamelen, zien we ruim twintig enthousiaste duikers de bodem schoonmaken. Binnen enkele uren hebben ze een vrachtwagen vol afval uit het water gevist. Na afloop trakteert een horeca-ondernemer van een nabijgelegen strandrestaurant de hele groep op lunch. "Ook wij vinden schone stranden belangrijk", zegt hij lachend.

Ecosystemen herstellen

We zijn verheugd dat er dankzij de inzet van Project Biodiversity duizenden schildpaddenjonkies een grotere kans krijgen om volwassen te worden. Ook de aandacht die ze genereren voor het fragiele ecosysteem van Sal zal bijdragen aan betere bescherming van leefgebieden. Ten slotte vallen de grote groep vrijwilligers die ze weten te mobiliseren, en de betrokkenheid van de horeca- en touroperators ons in positieve zin op.

Tijdens een afscheidsetentje vertelt Albert vol overgave over het behoud van bedreigde diersoorten. Als bioloog begrijpt hij hoe belangrijk elk organisme op onze planeet is. Shannon heeft milieukunde gestudeerd en deelt Alberts passie. Petje af voor deze mensen, die zich zo inzetten voor ecosysteemherstel. Want als ecosystemen vernietigd worden, is er veel werk nodig om ze te herstellen en te beschermen. Project Biodiversity bewijst dat het mogelijk is: zij zorgen ervoor dat er ook in de toekomst zeeschildpadden in de wateren rond Sal zullen zwemmen.